

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5873/2018
03.10.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босилковића, Зоране Делибашић, Бисерке Живановић и Божицара Вујичића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Новаковић адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Анђелко Џајић адвокат из ..., ради утврђења ништавости завештања, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2070/18 од 17.05.2018. године, у седници већа одржаној дана 03.10.2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2070/18 од 17.05.2018. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2070/18 од 17.05.2018. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 15916/15 од 30.11.2017. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 15916/15 од 30.11.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор неблаговремености тужбе. Ставом другим изреке, утврђено је да је ништаво завештање покојне ВВ сачињено у форми писменог завештања пред сведоцима дана 24.05.2004. године и проглашено пред Првим основним судом у Београду дана 23.07.2010. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да накнади тужили трошкове парничног поступка у износу од 129.600,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2070/18 од 17.05.2018. године одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 15916/15 од 30.11.2017. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је, са позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку, благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, о ревизији туженог потребно је одлучивати на основу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку (ЗПП), ради разматрања правних питања и тумачења законских одредби о ништавости тестаментa.

С`тога је одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

Тужиља је поднетом тужбом - првим тужбеним захтевом, тражила утврђење ништавости завештања покојне ВВ сачињеног 24.05.2004. године у форми писменог завештања пред сведоцима. Ову тужбу тужиља је поднела по упуту оставинског суда из решења О 4954/11 од 07.03.2012. године, због насталог спора о чињеницама од којих зависи право на наслеђе.

Оспореним завештањем мајка странака, сада покојна ВВ, одредила је туженог за наследника на њеној целокупној непокретној имовини - уделу од $\frac{1}{2}$ идеална дела куће у улици ... број ... у ... и наследном уделу на тој кући који јој припада по основу наследства имовине њеног супруга ГГ (умро ... године) и покретној имовини (пасуси 2-4). Овим завештањем оставила је искључила тужиљу из наследства из разлога који су наведени у завештању - због односа тужене и њеног сина према завештаоцу (пасуси 5 и 6). Завешталац у завештању наводи и да ће тужиља вероватно остварити право на нужни део у односу на имовину свог оца, који је истом располагао у корист оставиље, и у жељи да њена деца живе у одвојеним деловима зграде моли туженог да се са тужиљом нагоди и физички подели кућу и уреди коришћење плаца на начин наведен у завештању јер би се тако избегли неспоразуми између њих, а ако тужиља такав споразум не прихвати остао би јој идеални део који јој припада од очеве заоставштине (пасуси 8-12).

Првостепени суд је утврдио ништавост овог завештања са образложењем да је његова садржина контрадикторна јер искључење тужиље из наслеђа није извршено на несумњив начин, нити је тужиља на несумњив начин постављена за наследника. Из тих разлога, по схватању тог суда, спорни тестамент је противан принудним прописима - члану 62. став 2. и члану 114. Закона о наслеђивању, јавном поретку (правној сигурности) и добрим обичајима, зато што је тужиља условљена да прихвати очигледно мањи део од половине предметне куће јер ће иначе бити искључена из наследства.

Другостепени суд је одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду, налазећи да завешталац у свом завештању најпре искључује тужиљу из наследства наводећи за то низ разлога (пети, шести и седми пасус), али да у наставку завештања (девети и десети пасус) практично својом имовином располаже и у корист тужиље. Због тога тај суд сматра правилним закључак првостепеног суда о ништавости завештања у смислу члана 155. Закона о наслеђивању, јер је исти због контрадикторних одредби противан принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима.

Одредбом члана 155. Закона о наслеђивању прописано је да је завештање ништаво ако је његова садржина противна принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима. На овој одредби оба нижестепена суда заснивају правни став о ништавости спорног завештања које је, због контрадикторне садржине, противно принудним прописима - члану 62. став 2. и члану 114. наведеног Закона, јавном поретку и добрим обичајима.

Међутим, по оцени Врховног касационог суда, основано се изјављеном ревизијом указује на погрешну примену материјалног права.

Према члану 62. став 2. Закона о наслеђивању, искључење (нужног наследника) мора бити изражено на несумњив начин а пожељно је навести и узрок искључења, док је чланом 114. тог Закона прописано да се завештањем може поставити један или више наследника и да је наследник на основу завештања онај коме је завешталац оставио целокупну имовину или део те имовине одређене према њеној целини, као и онај коме је завештањем остављена једна или више одређених ствари или права, ако је завешталац хтео да тај буде наследник. Одредбом члана 115. истог Закона прописано је да наследници, испорукопримци и други којима су остављене какве користи морају бити одређени или одредиви, а одредиви су ако завештање садржи податке на основу којих се може утврдити ко су они.

Завешталац је у спорном завештању одредила туженог за наследника целокупне своје имовине и на несумњив начин је искључила из наслеђа тужиљу као нужног наследника, и за то навела разлоге који су били узрок искључења. У том делу (пасуси 4-7) завештање је својом садржином у складу са члановима 62, 114. и 115. став 1. Закона о наслеђивању. У преосталом делу завешталац, изражавајући очекивања да ће тужиља остварити право на нужни део очеве заоставштине (пасус 8), упућује молбу свом наследнику да споразумно са тужиљом изврши деобу куће и уреди коришћење земљишта на начин наведен у завештању јер би се тако избегли неспоразуми између њих (пасуси 9, 10 и 11) али на тај начин не врши наследноправна располагања са својом имовином нити мења своју вољу у погледу тога ко ће бити њен наследник и да тужиљу искључује из наслеђа без икаквог услова.

Из ових разлога, пресуде нижестепених судова су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће, водећи рачуна о изложеном, оценити пуноважност спорног завештања и евентуално одлучити о другом тужбеном захтеву за смањење тестаменталног располагања због повреде нужног дела, постављеног у тужби у складу са чланом 197. став 2. ЗПП. У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду да се решење о приговору неблаговремености поднете тужбе не уноси у одлуку о главној ствари, јер је чланом 316. став 2. ЗПП изричито прописано да се у одлуку о главној ствари уноси решење о приговорима из става првог тог члана о којима се расправљало заједно са главном ствари.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода спора.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић,с.р**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић